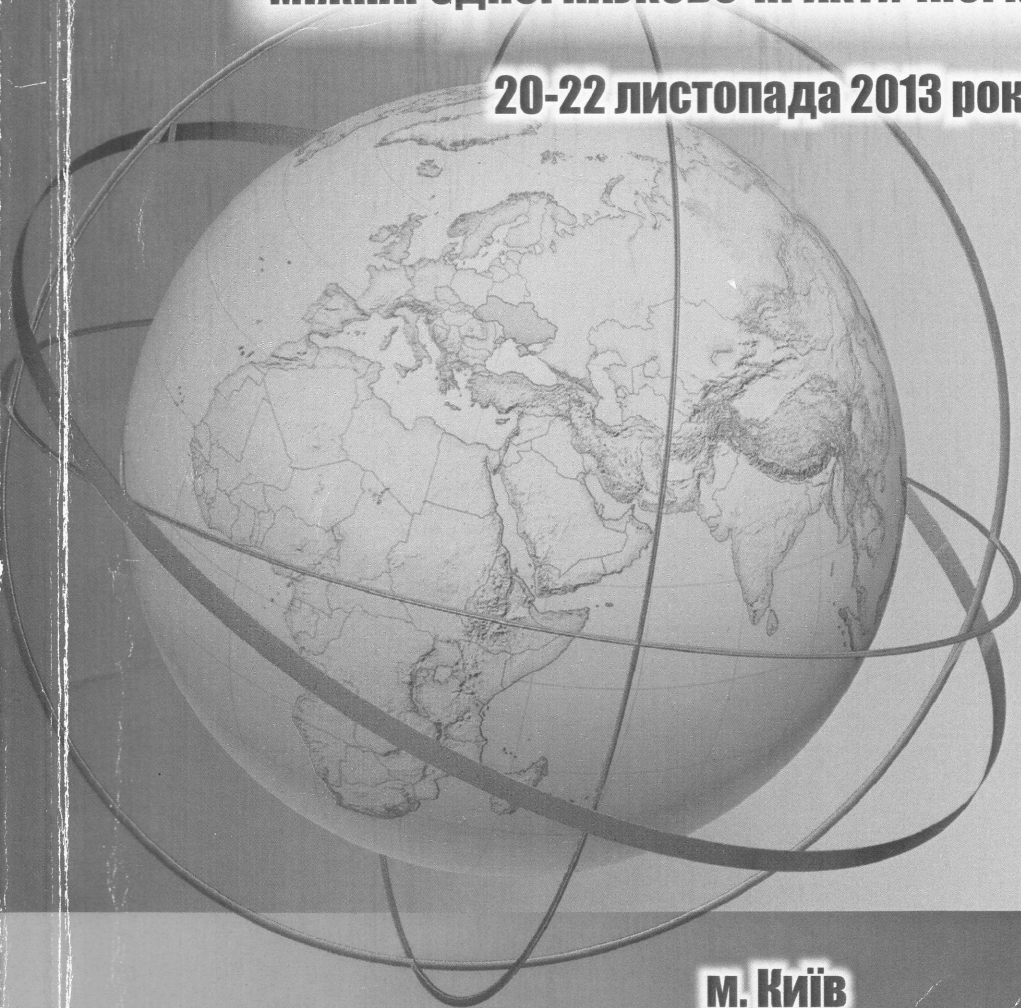

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Краківський економічний університет (Польща)
Молдавська економічна академія (Молдова)
Білоруський торговельно-економічний університет споживчої кооперації (Білорусь)
Будапештський економічний інститут (Угорщина)**

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

20-22 листопада 2013 року

М. Київ

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний
університет**

Краківський економічний університет (Польща)

Молдавська економічна академія (Молдова)

**Білоруський торговельно-економічний університет
споживчої кооперації (Білорусь)**

Будапештський економічний інститут (Угорщина)

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 20–22 листопада 2013 року)

Київ 2013

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

УДК 330.3:339.92

ББК 49 (4 Укр) 0

Т65

Трансформація національних моделей економічного розвитку
Т65 в умовах глобалізації : матеріали Міжнар. наук.-прак. конф.
(Київ, 20–22 листопада 2013 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – К. :
Київ. нац. торг.-екон. у-т, 2013. – 534 с. – Укр., рос. та англ.
мовами.

ISBN 978-966-629-645-3

Розглядаються нові підходи дослідження концепцій та моделей
національного економічного розвитку відкритих економік, формування ефек-
тивної державної регуляторної політики у контексті забезпечення економіч-
ного суверенітету країн в умовах глобалізації, розвитку сфери товарного обігу
в системі факторів економічного зростання, а також вирішення питань якості
та безпеки товарів в умовах глобалізації.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

УДК 330.3:339.92

ББК 49 (4 Укр) 0

Редакційна колегія: А.А. Мазаракі (відп. ред.), ректор д-р екон. наук,
проф.; С.В. Мельниченко, проректор з наукової роботи д-р екон. наук, проф.;
Н.М. Гуляєва, декан факультету економіки, менеджменту та права канд. екон.
наук, проф.; Т.М. Мельник, завідувач кафедри міжнародної економіки д-р екон.
наук, проф.

Відповідальні за випуск: Т.М. Мельник, завідувач кафедри міжнародної
економіки д-р екон. наук, проф.; Ю.І. Головня, доц. кафедри міжнародної
економіки канд. екон. наук, доц.

*Матеріали представлено в міжнародній наукометричній базі:
Російський індекс наукового цитування (РІНЦ).*

ISBN 978-966-629-645-3

© Київський національний торговельно-
економічний університет, 2013

ГАРАСИМ Ю.Й.	
Щодо місця антидемпінгової політики України у контексті лібералізації зовнішньоекономічної діяльності.....	45
ГЛАДКИЙ О.В.	
Національні моделі формування регіональної економічної ефективності підприємства в умовах глобалізації	47
ГРИГОРЕНКО В.О.	
Теоретико-методологічні передумови появи фінансового клімату	48
ГРУЩИНСЬКА Н.М.	
Максимізація використання експортно-інноваційного потенціалу спеціалізації національної економіки	49
ГУТАФЕЛЬ В.В.	
Конвергенція фондових ринків країн, що розвиваються в умовах глобалізації.....	52
ДВОРНИК І.В.	
Вплив макроекономічних чинників на диференціацію доходів сільського населення	54
ДЕЙНЕКА Т.А.	
Глобальний інституціональний конфлікт як вища фаза соціальної суперечності	56
ДУБИНА М.В.	
Роль інституту довіри у розвитку національної економіки	57
ЄВЕНКО Т.І.	
Оцінка чистих сукупних активів банківської системи України	58
ІКСАРОВА Н.О., КОВАЛЬОВА Л.О.	
Європейська модель антикризового відновлення: висновки для України.....	60
КАЛАШНІКОВА Т.М.	
Роль зовнішніх факторів модернізації в контексті трансформаційного розвитку	61
КАЛЬЧЕНКО Т.В.	
Роль кредитних дефолтних свопів у геоekonomічній війні проти Європейського союзу.....	63
КВАСНИЦЬКА Р.С.	
Характеристики інтеграційного процесу фінансового ринку України в умовах глобалізації	65
КЛІМОВА О.І.	
Взаємозв'язок розвитку банківського сектора та розподілу доходів населення	66
КОЛЕСНИК В.В.	
Управління конкурентоспроможністю економіки України.....	68

ГЛОБАЛЬНИЙ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ЯК ВИЩА ФАЗА СОЦІАЛЬНОЇ СУПЕРЕЧНОСТІ

Система інституціональності властива тільки людській організації. Інститути виникають внаслідок відповідної діяльності учасників соціуму – інституційної діяльності. Її сутність полягає у забезпеченні процесів відтворення інституційних конструкцій. Процеси інституційного відтворення відбуваються на потребу суспільного розвитку та є історично зумовленими.

Якщо за наявності існуючих інститутів неможливо забезпечити реалізацію інтересів соціуму та організувати ефективне функціонування зв'язків, які конституують систему, – стан, у якому перебуває суспільство, визначається як кризовий. Таким виявився стан світового соціуму на час виникнення кризи, коли фактично розгорнувся глобальний інституціональний конфлікт. За нашим визначенням, глобальний інституціональний конфлікт – це вища фаза соціальної суперечності, що проявляється у рамках однієї з форм людського буття (в системі його організації або інакше в інституційній системі), виникає за участі наднаціональних суб'єктів, утворюється з приводу організаційного забезпечення відтворення суспільства в цілому та реалізується на основі змін функцій глобального управління та / або появи суб'єктів-носіїв нових функцій.

Інституціалізоване суспільство як система самоорганізації, утворена за принципом синергії. Тобто у такій нерівноважній системі відповідно до нових потреб суспільства, зумовлених певними обставинами (для нинішнього часу, наприклад, обставинами виникнення світової кризи), формуються нові організаційні утворення та, як наслідок, виникають нові властивості системи. Після зміни управляючих блоків і підсистем названа система виходить на новий рівень існування.

Саме керуючись потребою виведення світової економічної системи на новий, більш досконалий рівень інституційного забезпечення (тобто керуючись завданням виходу з кризового стану), Комісією експертів ООН [1, с. 221–223] було запропоновано створення Ради з глобальної економічної координації та Міжнародної комісії експертів. Передбачалось, що метою цих організацій стане моніторинг ризиків та нагляд за функціонуванням глобальної економічної системи.

У цьому контексті потрібно зазначити, що нові інститути стають дієвими лише за умов прийняття їх соціумом. У дійсності, за фактом висунутих пропозицій, інституційних новацій не відбулось. Після кризи, найбільш активна фаза якої припала на 2008–2009 рр., нових міжнародних фінансових організацій з такими функціями глобального регулювання створено не було. Альтернативні інститути не витиснули базові, але в межах розв'язання суперечності ті інститути, які існували до цього набули нової якості. Теорія пояснює це як наслідок взаємодії протилежностей, що відбувається в межах відтворювального циклу суперечностей. Емпірика підтверджує дійсність того, що такі інститути стали більш дієвими, ніж до кризи. Зокрема розглядаючи діяльність Групи 20 (G-20), практики [2, с. 3] зазначають, що такі організації були реформовані та укріплені, а також були здійснені заходи щодо розробки та реалізації нових спільних програм дій. Разом з цим не можна вважати, що людство забезпечило себе необхідним інституційним механізмом – гнучким, дієвим, здатним оперативно реагувати на наростання глобальних проявів асиметричності, не обтяженим бюрократією та надмірною вартістю для суспільства.

Глобальний правлячий (управляючий) клас, представлений групами впливу (новими «анонімними» системами влади – національними геоекономічними елітарними кланами, ТНК, міжнародними організаціями тощо), намагається утиснути роль національних держав

у регулюванні міжнародних відносин. Проте за виникнення потреби в активних регуляторних діях такі глобальні утворення як *G-7*, *G-20*, *IMF*, *WB*, які спеціально створювались з метою нагляду, регулювання та стимулювання глобальних процесів в економіці, виявились недостатньо продуктивними. Як показує практика, в умовах виходу з кризи дієвість легітимних національних держав та їх інститутів, є більшою, ніж нелегітимних структур. Суперечність такого змісту є найбільш вираженою формою інституційного конфлікту сучасного періоду розвитку світового суспільства.

Список використаних джерел

1. Доклад Стиглица. О реформе международной валютно-финансовой системы: уроки глобального кризиса. Доклад Комиссии финансовых экспертов ООН. – М.: Международные отношения, 2010. – 328 с.
2. Худякова Л. Посткризисное финансовое регулирование на межгосударственном уровне / Л. Худякова // Мировая экономика и международные отношения. – 2013. – № 1. – С. 3–14.

*ДУБИНА М.В., доцент кафедри фінансів,
Чернігівський національний технологічний університет,
м. Чернігів, Україна*

РОЛЬ ІНСТИТУТУ ДОВІРИ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Важливою передумовою ефективного розвитку національного господарства є забезпечення формування та зростання довіри у межах національної економічної системи. Більшість наукових праць акцентує увагу на державному регулюванні та проводить ґрунтовний аналіз сучасних тенденцій розвитку окремих галузей господарства, їх взаємозв'язку з іншими економічними системами, акцентуючи уваги на недосконалу законодавчу базу, недостатність державної підтримки тих або інших секторів економіки тощо, але існує небагато фундаментальних праць, які б досліджували також вплив неформальних інститутів на ефективний розвиток економіки.

Історичний розвиток засвідчує, що неврахування при розробці різнобічних стратегічних планів, прогнозів та концепцій впливу неформальних інститутів, одним з яких і є довіра, може привести до непередбачуваних наслідків розвитку економіки країни. Саме тому актуальними на сьогодні залишаються питання поглиблення наукових досліджень сутності інституту довіри та визначення його ролі у розвитку національної економіки.

Безумовно, значення та важливість довіри у розвитку окремих галузей та сфер національного господарства важко переоцінити, особливо, якщо враховувати ментальні ознаки українського народу, досить високий рівень взаємної довіри між громадянами не лише в економічному але и в повсякденному житті. Однак, на фоні значної довіри у міжособистісному спілкуванні спостерігається низький рівень довіри суспільства до різнобічних інституцій, включаючи державні органи влади, суб'єктів господарювання різних видів діяльності, особливо фінансових посередників, саморегулювних асоціацій, об'єднань тощо.

У деяких сферах господарської діяльності рівень довіри відіграє ключову роль. Наприклад, діяльність банківських та парабанківських посередників виключно ґрунтується на довірі економічних суб'єктів до їх функціонування, оскільки базується на фактичній передачі фінансових ресурсів у тимчасово користування зазначеним установам без матеріального забезпечення. На цьому принципі базується розвиток національної економіки загалом, якщо врахувати трансформаційні процеси перетворення заощаджень фізичних осіб у інвестиційний ресурс за посередництва відповідних фінансових установ. Це обумовлює важливість довіри у розвитку національного господарства та суспільства у цілому.

Наукове видання

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ
МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 20–22 листопада 2013 року)

Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 31,04. Тираж 300 пр. Зам. 1351.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156